

Posudek diplomové práce

Helena Rozehnalová

Význam času pro ochranu vlastnictví (ve světle majetkových restitucí)

Autorka předkládané práce se zaměřila na problematiku času v právním smyslu a jeho významu pro ochranu vlastnického práva (se zvláštním zřetelem k restitučnímu zákonodárství). Obecně řečeno na úvod: **práce má výrazně popisný charakter a nelze v ní najít snad jedinou původní myšlenku pisatelky**. Samostatné úvahy či názory diplomantky, které by posouvaly dosavadní poznatky jakkoli kupředu, absentují. Cíl práce tak zůstal dle hodnotitele zcela nenaplněn. Značným dílem k tomu přispěl zřejmě již samotný výběr tématu. Autorka se měla soustředit buď jen na problematiku času obecně, nebo měla pojednat o postavení času v restitučním zákonodárství mnohem podrobněji a neplýtvat energií na opisování obecně známých skutečností týkajících se promlčení, prekluze a vydržení.

Předložená práce obsahuje **57 stran vlastního textu** a je strukturována (s výjimkou úvodu a závěru) do čtyř základních kapitol. V první části první kapitoly pisatelka na necelých třech stranách nastiňuje základní problematiku času. Zmiňuje se o lhůtách a jejich dělení, jakož i o pravidlech jejich počítání. Překvapivě však zcela absentuje pojednání o dobách, ačkoli tento pojem je rovněž pojmem zákonným (a autorka sama jej v dalším textu sama užívá). V těchto partiích by bylo vhodné upozornit na některé obecné momenty. Nabízí se např. otázka, zda v případě, kdy má být v určitý den splněn u věřitele určitý dluh, musí splnění dlužníkem proběhnout v obvyklé denní době či zda je možné i plnění mimo takto vymezenou dobu (zákon dnes uvedenou otázku výslovně neřeší). Druhá část první kapitoly se zmiňuje o některých právních principech, jež mají návaznost právě na otázku času – např. princip právní jistoty, princip *lex retro non agit* apod. Problematickým se v této souvislosti jeví zařazení interpretačního pravidla *lex posterior derogat legi priori* mezi právní principy.

Druhá kapitola pojednává o promlčení a prekluzi. Na s. 18 a násl. diplomantka používá pojmy „promlčecí doba“ a „promlčecí lhůta“ promiscue. První výraz je zákonný, druhý věcně správný. Autorka tuto skutečnost nijak nereflektuje – zřejmě zde nevidí žádný problém. Mezi lhůtou a dobou však existují věcné rozdíly, které zřejmě zůstávají diplomantce ukryty. Nesystematické je zařazení oddílu 2.5 o historii promlčení a prekluze. Tento výklad by měl předcházet pojednání o platné úpravě promlčení a prekluze. Závěr druhé kapitoly je věnován přiblížení reglementace promlčení a prekluze v návrhu nového občanského zákoníku.

Tématem třetí kapitoly je vydržení. I tento výklad (podobně jako v prvních dvou kapitolách) je velmi popisný. Autorka v podstatě bez hlubšího zamyšlení přebírá již publikované názory, aniž by se snažila podrobit je kritické analýze. Příkladem budiž výklad na s. 33, kde je citován rozsudek Nejvyššího soudu, podle něhož ke stavení vydržecí doby dochází v případě podání žaloby proti oprávněnému držiteli, a to dnem zahájení soudního řízení. Diplomantka vůbec nebere v úvahu, že samotné zahájení řízení nemusí nutně vést ke ztrátě dobré víry držitele, neboť ten se o započatém soudním řízení může dozvědět až po uplynutí další – někdy i relativně dlouhé – doby. V tomto časovém intervalu však může

držitel být i nadále bona fide, a tudíž právo vydržet. Opačné – a napříště i výslovné – konstrukce zakotvené v návrhu nového občanského zákoníku si autorka na s. 37 sice všímá, nicméně tuto zásadní změnu nijak nekomentuje. I zde je třeba uvést shodnou výtku jako u kapitoly druhé, totiž že oddílem 3.2 o historii vydržení by měla třetí kapitola začít.

Čtvrtá kapitola je nazvána „Restituce“ a je v kontextu práce nejrozsáhlejší (s. 40-59). Popisnost práce se zde projevuje snad nejmarkantněji. Autorka velmi rozvláčně popisuje smysl a účel restitučních zákonů a velmi podrobně přibližuje jejich obsah. Jádrem práce má zřejmě spočívat v části 4.2.1, nazvané „Lhůty k uplatnění restitučních nároků“, v níž se diplomantka věnuje této materii na čtyřech stranách (a to ještě zdaleka ne v celém rozsahu, neboť na s. 46 a 47 věnuje pozornost prakticky jen podmínce státního občanství, čímž zcela odbíhá od tématu). Dále se řeší otázka postavení povinných a oprávněných osob a vztah restitučních zákonů a zákoníku občanského (známá problematika kolize určovacích žalob, resp. žalob na vydání věci dle občanského zákoníku a uplatnění restitučních nároků podle restitučního zákonodárství). Zbytek práce je věnován přiblížení některých kauz řešených u ESLP.

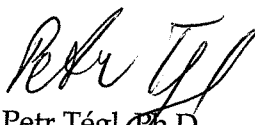
Seznam použité literatury je neuspokojivý. V práci zaměřené na problematiku restitucí není obsaženo žádné dílo, jež by se tímto tématem hlouběji zabývalo. Příslušná literatura přitom existuje (za všechny je možno uvést např. Hubálková, E.: Majetkové restituce. Praha: ASPI, 2004). Dále se nelze zbavit dojmu, že některé zdroje jsou uváděny jen pro formu (např. Červenkovo „Promlčení úroků z prodlení při promlčené jistině peněžitého dluhu“ či příspěvek Tomáše Sedláčka na podobné téma – ač jsou oba články v textu práce citovány, se základním tématem práce zjevně nesouvisí, když řeší velmi specifické otázky). **Výrazným negativem** práce je fakt, že autorka **vůbec nepracuje se zahraniční literaturou**.

Práce s literaturou je standardní, používání poznámek pod čarou nadprůměrné (celkem 197 odkazů). Smysl poznámek pod čarou je však degradován faktem, že jejich obsah je často tvořen odkazy na čísla paragrafů. Autorka cituje nejednotně, místy jsou odkazy zmatené či vyloženě nesprávné (např. v pozn. č. 44 je uvedeno „KNAPOVÁ, Martina“, přičemž správně má být „KNAPPOVÁ, Marta“, v pozn. č. 101 je jméno autora uvedeno dvakrát atd.).

Jazyková úroveň, jakož i úroveň vyjadřování, jsou relativně dobré. Autorka píše jasně a vyjadřuje se úsporně. Práce obsahuje jen minimum pravopisných chyb, překlepů, chyb v interpunkci apod. Používání odborné terminologie je vcelku korektní (partikulární nesprávnosti – např. již zmiňované nerozlišování pojmu doba a lhůta – nejsou nijak zásadní).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti **předloženou diplomovou práci k ústní obhajobě nedoporučuji**. Naopak považuji za nutné ji přepracovat dle shora uvedených návrhů tak, aby její obsah odpovídal názvu, tj. zaměřit se na problematiku času v restitučním zákonodárství mnohem podrobněji.

Praha, 10. 5. 2011

JUDr. Petr Tégl, Ph.D.